

V drugi polovici ples, video in multimedija

Na Ex Pontu v nedeljo zvečer plesni projekt *Fragile*, včeraj gledališka predstava *Kriv!*

Fragile v režiji Gáborja Gode

Plesno gledališko predstavo *Fragile* je madžarski režiser Gabor Goda postavil z gledališčem M Studio iz mesta Sfântu Gheorghe v romunski Transilvaniji, v katerem prevladuje madžarsko prebivalstvo, po imenih sodeč in madžarskem besedilu so madžarske narodnosti tudi nastopajoči v predstavi. Glede na omenjeno dejstvo se med ogledom ni mogoče izogniti vtisa, kako zelo so se režiser, plesalci in igralci trudili uprizoriti magijo nadrealističnih podob v Vojvodini rojenega madžarskega koreografa Jozsefa Nadja, a se mojstrstvu slednjega niso uspeli niti približati.

Človeško ranljivost in krhkost, kar je tema predstave, so poskušali uprizoriti z besedilom – slovenski prevod je bil projiciran v ozadju –, ki se začne z mladeničevim strahom pred dekletovim pogledom in v nadaljevanju katerega se strah pred stikom z drugim razvije do patetičnih dimenzij. Krhkost odnosov, ki se vsak trenutek lahko porušijo, je uprizorjena s tankimi dolgimi palicami, ki jih v zraku ohranjajo sedeča telesa, zlasti pa s kozarci, stoje na katerih se para okorno premikata in zaplešeta; »morje« na tleh položenih kozarcev pa je tudi glavni scenski element v zadnjem prizoru, po katerih se vseh sedem nastopajočih premika, medtem ko s pripetimi elastikami na telesih premikajo v zraku viseče kamne.

To ni gibalno vrhunsko izvedba, nastopajoči pa tudi sicer delujejo uprizoritveno okorni, med drugim zaradi nerodne režije in nedomiselnih koreografij Gaborja Gode. Namesto nadrealistične poetike je tako predstava *Fragile* zgolj ljubiteljski, dvodimenzionalni posnetek Nadjevih mojstrovlin.

MOJCA KUMERDEJ

Boris Kadin (Via Negativa): *Kriv!*

Opus performerja Borisa Kadina, ki je slovenskemu občinstvu sicer najbolj poznan kot član *Vie Negative*, se ne ustavlja le v formatih fizičnega izvajanja, njegova ustvarjalna integriteta sega tudi v polje eksperimentalnega videa in multimedije.

Dobršen del vnosa posnetkov s svetovnega spleta v performansu *Kriv!* na začetku le na silo opra-

PRIZOR IZ PREDSTAVE *FRAGILE* FOTO ARHIV FESTIVALA EX PONTO

viči svojo namembnost, »eksperimentiranje« in manipulacijo z virtualnim svetom. Načeloma duhomoren, že neštetokrat prežvečen dokumentaristični odrski postopek (periodično prikazovanje spletnih posnetkov), ki potrebuje le klik, da gledalca preusmeri v lahkotno, predvsem pa vabljivo obliko percepcije, Kadin uporabi ne le kot element razsvetljeskega pomena, pač pa tudi kot naporno *ex cathedra* lekcijo. Performer, sedeč za delovno mizo, iz svežnja listov v dobri uri izvaja osebno deklaracijo, kjer motive za svojo solo razpravo črpa iz aktualne izprijenosti korporacijskih sistemov, ki na pol-fantomski, že skoraj zasmehujoč način upravljajo svet, ko razpolagajo z nespodobno vrednimi delnicami in snujejo usodo ekonomskega položaja tako imperialnih držav kot dežel tretjega sveta.

Konkretno teoretično podprta predstava, ki v slogu učne ure etično funkcijo »priznavanja in odgovornosti« prerešeta tako rekoč od antike do danes, deluje kot klic k preudarnemu spremljanju svetovnih gospodarskih mogotcev (izvajalec

za pedagoški zgled postavi ekonomista Dominiqua Strauss-Kahna in mednarodno finančno organizacijo International Monetary Fund), ki s svojimi preračunljivimi lovskami in v slogu globalnega zamaha segajo tudi do nas. Izzivalnost Kadina, ki pride do pravega izraza šele, ko odpredava svoj obsežen družbeno-etičen monolog, se ne pokaže le v ostrem komentiranju neke vladajoče organizacije, pač pa v sklepnem pozivu občinstva, da presodi o krivdi oziroma ne-krivdi osrednje obravnavane figure performansa – Strauss-Kahna. Angažirano gla-

sovanje gledalcev da rezultat, ki je v spremstvu predhodnih izvajalčevih argumentov ter njegovem imenu poslan na elektronski naslov omenjenega finančnega velikana. Nenaden grenek priokus gledalca, ki je – tako rekoč v afektu – oddal svoj glas, učinkuje kot preizkušnja s soočanjem »realnega« tudi na drugi, opazovalni strani odra. In poleg vsega še ob moralnem pomisleku, kdo jamči, da je kakršna koli vsebina (prikazanih) spletnih konstrukcij sploh resnična.

ZALA DOBOVŠEK

Na Ex Pontu danes

Stara mestna elektrarna – Elektro Ljubljana ob 20. uri *Rdeče**, predstava po motivih romana O. Pamuka *Ime mi je Rdeča/slovenska premiera*

Režija: Martin Kočovski

Produkcija: NETA – Nova evropska teatarska akcija

Koprodukcija: Festival Ex Ponto, Ljubljana/Primorski poletni festival, Koper/Narodno pozorišče Sarajevo/Mednarodni festival MESS, Sarajevo, Mal dramski teater, Bitola/Produkcija B. M., Skopje/Črnogorsko narodno pozorišče, Podgorica (Slovenija, Bosna in Hercegovina, Makedonija, Črna Gora)

Klub Daktari ob 24. uri

Zaprtje festivala